ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyon nga Iloko
Tawen LVI No. 7
Abril 7, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Makidangadang tapno mawayawayaan ti Pilipinas iti kontrol militar ti US

Ad-adda a pabpabaraen tatta ti imperyalismo a US ti imperyalista a susik iti intero a lubong. Indeklara itay nabiit ti imperyalista a gubyerno ti US ti inawagan daytoy a "deterrence strategy" wenno "estratehiya ti panangtubeng" laban iti "agresyon ti China" iti South China Sea, tapno kano "gun-oden ti kapya babaen ti pigsa" ken "liklikan ti gubat."

Ti deklarasyon ket inaramid ni Defense Sec. Pete Hegseth ti US idi bimmisita iti Pilipinas idi maudi a lawas ti Marso. Saan a malapdan ti panagkalawikiw ti ipus ni Marcos ken dagiti aso-aso ti Amerikano nga upisyal iti panangiyuna ni Defense Sec. Gilbert Teodoro, a nangidiaya iti US nga aramaten ti pagilyan para iti estratehiya daytoy. Daytoy ket kalpasan a kinarian isuda ti nasao nga upisyal ti US nga ituloy ti panangited ti $500 milyon nga ayuda a militar.

Kalpasan ti mano nga aldaw, iti mandar ti US, inyanunsyo ni Gen. Romeo Brawner, hepe ti Armed Forces of the Philippines (AFP), a palawaen ti sakupen ti operasyon ti AFP labes pay iti murdong nga isla ti Mavulis iti Batanes. Minandaran na ti Northern Luzon Command nga agsagana nu bareng adda ti "panagraut iti Taiwan." Kinapudno na, kayat ti US nga ipwesto idiay ti ad-adu a soldado a Pilipino tapno agserbi nga alalay dagiti tropa nga Amerikano a balak daytoy nga ipwesto asideg iti Taiwan.

Kasapulan a sipipinget a laksiden ken labanan ti umili a Pilipino ti panagpaaramat ti rehimen Marcos iti estratehiya ti imperyalismo a US ken panangiguyod iti Pilipinas kadagiti operasyon militar ti US. Awan sabali nga ibunga daytoy nu di ti panangipakat ti umad-adu a tropa, barko a nabal ken ramit a panggubat ti US iti Pilipinas, kas ti ar-aramiden daytoy iti Japan, South Korea ken dadduma pay. Nakapaturong daytoy iti panangpairteng ti panagsagana ken panangparparnuay ti US ti gera iti rehiyon Asia-Pacific, umannurot iti estratehiko a panggep daytoy a "lapdan" ti panagdakkel ti bileg ti karibal daytoy a China.

Ti panangidungdungpar ti US ti estratehiya daytoy ket mangrabrabngis iti panagwaywayas ti Pilipinas. Igalgalut daytoy ti Pilipinas kadagiti plano ti US ken ik-ikkatan ti pagilyan ti kabaelan nga agaramid ti bukod a pangngeddeng kadagiti saritaan a pangruar. Iti panangpabor ni Marcos kadagiti plano a militar ti US, serserraan na ti nadumaduma a posible a dana, nangruna ti nakapya ken diplomatiko a dalan ti panangsango iti China tapno risuten dagiti susik para iti patas a pakinabang. Uray pay maikabil iti peggad ti biag ti ginasut a ribo a Pilipino, agpapaaramat tatta ni Marcos ken ti AFP iti US iti plano daytoy a papudoten ti sitwasyon idiay Taiwan iti gandat a probokaren ti China nga agaramid ti agresibo nga addang militar.

Baybay-an ni Marcos nga adadda a pairuten ti US ti kontrol iti AFP babaen ti awawagan daytoy a *joint*

trainings tapno umalalay kadagiti tropa nga Amerikano ken agbalin nga managnamnama kadagiti suplay manipud iti militar ti US. Parparwaren da a "kabalikat" wenno kabinnadang da ti AFP, nu pay ti kinapudno ket araramaten ti US ti AFP kas pyesa iti estratehiya daytoy nga ipataw ti hegemonya wenno bileg iti Asia.

Ti "estratehiya ti pananglapped" ti US ket maysa laeng a kalub tapno ikalintegan ti panagpakat kadagiti tropa a militar daytoy iti nadumaduma a paset ti lubong. Imbes a lapdan, ad-adda laeng nga ingatngato daytoy ti posibilidad a bumtak ti gera. Ipakpakita ti pakasaritaan a ti mano a tawen nga agresibo a panagipakat ti US kadagiti pwersa militar ken dagiti ramit a panggubat iti daya a paset ti Ukraine, iti nagan ti panangtubeng iti panagpalawa ti Russia, ket nangparnuay ti gera idi 2022.

Ad-adda laeng daytoy nga idurduron ti karera iti armas, nu sadinno nga ad-adda a dumakdakkel ti rekurso a pangpubliko ti mabusbusbos iti panangpadur-as ken produksyon dagiti armas a panggubat, imbes nga ilatang kadagiti kasapulan a serbisyo a panggimong.

Ti patakaran a "pananglapped" ti US ket umannurot iti aw-awagan daytoy nga Indo-Pacific Strategy tapno palikmutan ti China babaen ti panagpakat ti pigsa a militar, partikularen kadagiti kabaybayan iti daya a paset daytoy. Ti kastoy nga estratehiya ket ad-adda laeng nga agtennag iti kumarkaro a tensyon militar iti South China Sea ken dadduma a paset ti rehiyon, kagiddan ti panagregget ti China a batogan dagiti aksyon ti US babaen ti panagpakat ti bukod daytoy a pwersa a nabal ken pangbaybay. Dumakdakkel ti posibilidad ti kamali a kalkulasyon a mabalin a dumteng iti panagbettak ti armado a rinnupak.

Ar-aramaten ti US ti Pilipinas a dakkel a base-militar para iti *forward-deployment* wenno abante a panagpwesto dagiti opensibo nga armas panggera. Idi napalabas a tawen, inpwesto ti US ti Typhon *missile system*, iti deppaar ti amianan a Luzon. Daytoy ket limed iti publiko a naiyakar iti sabali a lokasyon, ken mapagam-amakan nga adda iti maysa nga isla iti Batanes. Iti umay a Balikatan *war exercises*, a naituding a dar-ayan ti dumanon iti 10,000 tropa nga Amerikano, plano ti US nga ipwesto ti armas a NMESIS (Navy Marine Expeditionary Ship Interdiction System), maysa a kontra-barko a *missile system*, nga addaan kabaelan nga agpatayab ti misayl iti kaadayo a 185 kilometro. Plano met nga iyeg ken aramaten ti US Navy iti Pilipinas dagiti "unmanned surface vehicle."

Nu patien dagiti pablaak ni Hegseth, naituding nga iturong ti US iti sidong ti gubyerno a Trump ti dumakdakkel nga atensyon daytoy iti Asia, kabilang iti Middle East, ken iyakar ditoy ti umad-ado a pwersa manipud iti Europe. Maysa daytoy iti rason a kayat a leppasenen ni Trump ti gera idiay Ukraine tapno saanen a maigalut idiay.

Iti sango daytoy a sitwasyon, kasapulan a nairut nga agkaykaysa ti umili a Pilipino ken napigsa nga iyebkas ti patriyotiko a pukkaw tapno rumuk-at manipud iti kontrol militar ti US. Daytoy a kontrol militar ket adda iti langa ti presensya ti ribo a tropa nga Amerikano kadagiti base militar na iti Pilipinas, panangaramat iti pagilyan para iti panangisayangkat ti agsasaruno ken awan-ressat a panagsanay iti gera, panagipwesto kadagiti armas a panggubat kadagiti EDCA *site*, panangted ti ayuda a militar iti kampanya ti panagbomba ken panag-istraping ti AFP laban iti NPA ken masa a mannalon ken panagidiktar iti "AFP modernization" a mangob-obliga iti AFP nga iti US laeng a gumatang ti ramramit, rason nga ad-adda a nakagalut ken nakasanggir iti US.

Nasken ingge't pigsa nga agprotesta ti umili a Pilipino laban iti plano a Balikatan war games, nga ad-adda a mangiguyod iti pagilyan iti imperyalista a risiris iti baet ti US ken China. Rumbeng a sipipinget nga iduron ti kadawatan para iti demilitarisasyon ti South China Sea, ken ti panangrisut kadagiti susik iti kabaybayan babaen ti natalinaay a dayalogo. Kasapulan a tumakder ti umili para iti madagdagus a panangduprak kadagiti base militar, panangpapanaw iti amin a tropa nga Amerikano, panangibasura iti Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA) ken amin a saan a patas a tratado a militar ken pananggibus ti ayuda a militar iti represibo ken pasista a rehimen Marcos. AB

ANG Bayan

Tawen LVI No. 7 | Abril 7, 2025

Ti Ang Bayan ket maipabpablaak iti lenggwahe a Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ken Ingles. Agawawat ti Ang Bayan kadagiti kontribusyon nga artikulo ken damdamag. Maallukoy met dagiti agbasbasa nga agidanun kadagiti dillaw ken rekomendasyon para iti panagdur-as ti pagiwarnak tayo.

Linaon

Editoryal: Makidangadang tapno mawayawayaan ti Pilipinas iti kontrol militar ti US 1
Maika-56 anibersaryo ti NPA, narambakan 3
NMESIS, ramit-militar ti US, maigabsuon iti Pilipinas 3
Kina-doktor iti hukbo ti umili 4
NTF-Elcac, binuweltaan ti KM 4
4 a taktikal nga opensiba ti BHB-Masbate 4
Panagkamkam ti daga idiay Central Luzon 5
Hustisya para kadagiti biktima ni Duterte 6
Iti ababa a sarita 7
Laban dagiti manursuro para iti karbengan 8
Dagiti Mindoreño, lumablaban para iti karbengan 8
Mannalon, dinukot ti militar idiay Masbate 9
Katulagan a GRP-MILF, rabrabngisen ti rehimen 9
Dagiti protesta 10
“Hands off!” 10
Presidente ti South Korea, napadisi 10

Ti Ang Bayan ket ipabpablaak ti Komite Sentral ti Partido Komunista ng Pilipinas dua a daras iti tunggal bulan

ang.bayan@cpp.ph

Maika-56 anibersaryo ti NPA, narambakan kadagiti syudad ken sentro ti ili

Nagisayangkat ti nadumaduma nga aktibidad dagiti organisasyon a paset ti National Democratic Front (NDF) kadagiti syudad ken sentro ti ili kas panagrambak iti maika-56 nga anibersaryo ti New People's Army (NPA) idi Marso 29. Pinadayawan da dagiti Nalabbaga a mannakigubat ken kumander ti NPA iti saan a magungon a rebolusyonaryo a pakinakem da iti panangiyabante ti armado a dangadang iti kaaw-awayan.

Idiay Manila, nagikasa ti rali nga apagdarikmat ti nasurok 60 a kameng ti Kabataang Makabayan (KM) idiay Earnshaw Avenue, Sampaloc idi Marso 31. Awit dagiti kameng ti KM dagiti ladawan da Kadwa Jose Maria Sison, Kadwa Benito Tiamzon ken Kadwa Wilma Austria-Tiamzon. Pinadayawan da ti tallo karaman ti adu pay, a nagibuwis ti biag ken nagidaton ti panawen para iti panangiyabante ti rebolusyon a Pilipino.

Idi Marso 30, maysa a martsa ti insayangkat ti KM, Liga ng Agham para sa Bayan, Katipunan ng mga Gurong Makabayan, Revolutionary Organization of Lumads, Cordillera People's Democratic Front ken Katipunan ng mga Samahang Manggagawa iti uneg ti University of the Philippines-Diliman idiay Quezon City.

Inangay met ti KM-Kira Mindoro ti ababa a programa iti uneg ti Polytechnic University of the Philippines (PUP)-Manila idi Marso 29. Bitbit da ti dakkel nga istrimer ken dagiti bandera ti Partido, NPA ken NDF nga insab-it da iti maikapat ken maikalima a kadsaaran ti pasdek iti kampus kalpasan ti programa.

Agsusumbangir met ti operasyon-dikit ken operasyon-pinta dagiti rebolusyonaryo nga organisasyon para iti anibersaryo. Nakita dagiti pinta, poster, istiker ken dadduma pay a partuat-arte ti KM iti PUP-Manila, De La Salle University-Manila, College of Saint Benilde ken Rizal Avenue idiay Manila.

Nagipinta ken nagikabit kadagiti poster ti Christians for National Liberation iti bennat ti Aurora Boulevard Extension idiay Quezon City. Ti KM-SMR ket nagipaskil met kadagiti pablaak ken istiker kadagiti unibersidad iti rehiyon ti Davao a balwarte dagiti Duterte.

Nagiruar met ti pablaak ti nadumaduma a pangrehiyon a balangay ti NDF ken dagiti organisasyon iti sidong daytoy tapno kablaawan ti anibersaryo ti NPA. Kasta met a nagidanon ti kablaaw iti anibersaryo ti sumagmamano nga internasyunal a partido ken organisasyon kabilang ti Friends of the Filipino People in Struggle, Cairde na Filipínigh Committee of Anti-Imperialist Action Ireland ken Communist Party of Australia (Marxist-Leninist). AB

NMESIS, ramit-militar ti US, maigabsuon iti Pilipinas

SINABAT TI PROTESTA dagiti progresibo a grupo ti panagbisita iti Pilipinas ti baro a sekretaryo iti depensa ti US a ni Peter Hegseth idi Marso 28. Adda ditoy pagilyan ni Hegseth agingga Marso 29, tapno mitingen dagiti upisyal iti depensa ken militar ti Pilipinas tapno iduron ti managgubat nga adyenda ti US iti Pilipinas ken iti Asia.

Maysa kadagiti adyenda ni Hegseth ti panangigabsuon kadagiti ramit-militar ti US iti pagilyan, umannurot iti estratehiko a panggep daytoy a kubkoben ti China babaen ti first-island chain. Kalpasan nga ipwesto ti Typhon Missile System iti amianan a Pilipinas, plano met ti US nga ipwesto iti pagilyan ti NMESIS (Navy Marine Expeditionary Ship Interdiction System).

Ti NMESIS ket maysa a sistema ti misayl nga *anti-ship* wenno pangpabettak ti barko. Nakakarga daytoy iti maysa nga *unmanned ground vehicle* (dakkel a trak) a maaw-awagan a ROGUE Fires Carrier ken addaan karga a Naval Strike Missile (NSM). Dagiti NSM ket dagiti misayl a mabalin nga agtayab nga agingga 185 kilometro nga "stealth feature" tapno saan a malasin daytoy. Daytoy a sistema ket ar-aramaten ti US Marine Corps para kadagiti adayo nga atake laban kadagiti barko manipud iti daga.

Kagiddan ti NMESIS, agideploy ti US kadagiti *unmanned surface vessel* nga aramaten ti US iti South China Sea. Dagitoy a "drone" a pangbaybay ket kadawyan a babassit ken nalag-an ken nakadisenyo para iti nadawel a panawen iti kabaybayan ken naiilet a pagayusan ti danum. Dagitoy ket kargado kadagiti sensor, kamera, sistema nga ISR ken *sonar* wenno sistema a mangduktal kadagiti banag iti uneg ti danum. Mabalin daytoy a direkta wenno saan a direkta a kontrolen ti tao. Maar-aramat daytoy para iti panagtiktik, sarbeylans, rekorida ken panangiwanwan ti trapiko iti baybay.

Dagitoy a ramit ket tenglen ti binukel a Littoral Rotational Force-Luzon ti 3rd Marine Littoral Regiment ti US. Kas kadagiti immuna a "rotational force," agbalin a permanente ti presensya daytoy iti kabaybayan ken kostal ti Pilipinas, kaniwas iti reaksyunaryo a konstitusyon a mangiparparit iti presensya dagiti gangannaet a tropa. "Maiyam-ammo" daytoy a permanente a pwersa iti umay a Balikatan 2025, nu sadinno a mangidaulo daytoy iti maaramid a "full battle test" nu sadinno nga aramaten ti US ti Pilipinas a pangisayangkatan ti gubat na laban iti China. AB

Koresponsal

Panagbalin a doktor iti hukbo ti umili

Iti uneg ti New People's Army (NPA), nadumaduma a propesyon ti masursuro dagiti Nalabbaga a mannakigubat. Iti panangiyabante ti gubat, umak-akem da met kas manursuro, abugado, artista, kumakanta, nars wenno duktor ken dadduma pay a trabaho, amin para iti interes ti masa a maidadanes.

Daytoy ti nasursuro ni Kadwa Sey, maysa nga agtutubo a mannakigubat nga agdama nga agtigtignay iti rehiyon ti Bicol. Manipud kinaubing, arapaap na nga agbalin a doktor ngem ammo na a saan a kabaelan dagiti nagannak na a pagadalen isuna iti medisina.

"Anya laeng met koma ti dua nga ektarya a daga iti lima nga agkakabsat a ti rigat ti biag ket maysa a kur-ay, gistay awan ti matuktok," kunana. Ammo ni Ka Sey a "minilyon" ti kasapulan tapno makaadal ken makaturpos iti burges a pagadalan. Literal laeng isuna a "nakaaddak" iti kolehiyo gapu ta saan a kaya a sungbatan ti nakabasbassit a sweldo manipud iti panag-"working student" na dagiti magastos iti pagadalan.

Saan a baro ken Ka Sey ti rebolusyonaryo a tignay. Dagiti nagannak na ket aktibo a kameng ti Partido iti lokalidad. Dimmakkel isuna a masansan a makalangen dagiti kakadwa.

"Nakayawan" isuna iti NPA a makagapu ti panagkameng na iti hukbo ti umili. "Sabali talaga ti dating" ti NPA kaniak. Tunggal mapanak kadakuada ken nu nagawidakon idiay balay ket kasla adda kurang kanyak," kunana. "Kasla *love at first sight.*"

Iti uneg ti hukbo, in-inot a napauneg na ti pannakaawat na kadagiti banbanag. Kadwa ti kapada na a mannakigubat, ad-adalen na ti gimong ken rebolusyon ken natured nga insapraktika na dagiti naadal ditoy.

"Ngem ti pinaka-eksayting, ditoy gayam a mabalin nga ituloy ti arapaap ko - ti agbalin a doktor!" kuna ni Ka Sey.

Itay nabiit, nagturpos isuna ken ti 11 pay manipud iti nadumaduma a yunit ti NPA-Bicol ti pagsasanay medikal nga insayangkat ti maysa a larangan gerilya ti Norben Gruta Command. Dakkel a balligi daytoy iti panagabante ti rebolusyonaryo a trabaho. Insagana daytoy dagiti Nalabbaga a mannakigubat tapno mangted ti libre a serbisyo medikal iti masa a mannalon.

Iti panagturpos na, nagbalinen a naan-anay a kombat medik ni Ka Sey.

NTF-Elcac, binuweltaan ti rebolusyonaryo a kabataan

BINUWELTAAN TI REBOLUSYONARYO A kabataan ti pablaak ti National Task Force-Elcac itay nabiit kanaig ti serye dagiti aktibidad nga inpatungpal ti KM iti Metro Manila, nangruna kadagiti unibersidad, tapno rambakan ti maika-56 anibersaryo ti New People's Army.

Punpuntiryaen tatta ti ahensya dagiti institusyon a pang-edukasyon iti linged ti panangsalaknib iti akademiko a wayawaya.

Segun ken Ka Maria Laya Guerrero, nailyan a tagapagsarita ti KM, saan nga agraira ti akademiko a wayawaya nu maliplipit dagiti panagadal ken diskusyon iti uneg ti unibersidad. Kunana pay a ti plano ti NTF-Elcac nga "imbestigaran" dagiti unibersidad ket agdadata a panagikuspil kadagiti estudyante, organisasyon ken dagiti administrador. Kas iti napalabas, sigurado a puntiryaen ti ahensya dagiti legal nga organisasyon ti masa ken dagiti institusyon.

4 a taktikal nga opensiba, insayangkat ti NPA-Masbate

PINAGKUMBINA NGA OPERASYON a haras, demolisyon ken panagdusa ti inpatungpal ti New People's Army (NPA)-Masbate (Jose Rapsing Command) iti unos ti siyam nga aldaw tapno disnogen ti pinagtipon a pwersa ti militar, pulis ken dagiti CAFGU.

Idi Marso 24, pinabettakan dagiti Nalabbaga a mannakigubat ti detatsment ti CAFGU iti Barangay Manlutod, Placer. Dua ti natay ken dua ti nasugatan kadagiti pasista.

Idi Marso 22, maysa nga operasyon haras ti insayangkat ti Nalabbaga a hukbo iti maysa kadagiti hedkwarters ti militar iti Barangay Estampar, Cataingan. Pinaputokan met dagiti Nalabbaga a mannakigubat ti tropa ti militar a nakaistasyon iti Barangay San Vicente, Dimasalang idi Marso 15.

Idi Marso 17, pinaralisa ti NPA-Masbate ti maysa a *mixer truck* iti Barangay Santa Cruz, Placer a sanikua ti maysa a kumpanya iti konstruksyon gapu iti panaglabsing iti pagallagadan ti rebolusyonaryo a tignay.

Idiay Bukidnon, inyatnag ti NPA ti pannusa iti maysa a negosyante a managkamkam ti daga iti Barangay Siloo, Malitbog idi Abril 5. Pinuoran ti Nalabbaga a hukbo ti maysa a pasdek ken makina a maar-aramat iti panagproseso ti kamoteng kahoy a mapatta-patta a ₱3 milyon. Nakumpiskar met ti hukbo ti maysa a paltog ken dua a radyo.

Aktibo a depensa. Idiay Camarines Sur, dua a daras a nakapagdepensa ti NPA-West Camarines Sur (Norben Gruta Command) iti panagatake dagiti soldado ti 81st IB ken 16th IB idi Pebrero 23 ken 24 iti ili ti Ragay. Saan a bumaba iti 11 soldado ti napatay ken pito ti nasugatan. Napasag ti Nalabbaga a mannakigubat a ni Angelo "Ka Kim" San Diego.

Idiay Negros Occidental, nakapagdepensa met ti yunit ti NPA-Northern Negros (Roselyn Jean Pelle Command) laban iti panag-atake ti 79th IB idi Marso 18 iti Barangay General Luna, Toboso. Tallo a soldado ti inyulat ti 79th IB a nasugatan iti labanan ngem mapatta-patta nga ad-adu pay ti nadangran.

Panagkamkam ken panagsukat-usar ti daga, linabanan dagiti mannalon ti Central Luzon

Idi Marso 24-28, nagitakder ti kampo ti protesta dagiti mannalon manipud iti Central Luzon iti sango ti Department of Agrarian Reform idiay Quezon City tapno ipadanon ti nainget a panagsupyat da iti nasaknap a panagsukat-usar ken panagkamkam ti daga ken pasismo ti estado iti rehiyon. Iti unos ti lima nga aldaw, inyuna ti Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP) dagiti programa ken diskusyon, kadwa dagiti tagasuporta da manipud iti nadumaduma a demokratiko a sektor. Lineppas da ti kampuhan babaen ti panagdar-ay iti protesta idiay Liwasang Bonifacio tapno pagsungbaten ni Rodrigo Duterte kadagiti krimen na laban iti sangkataw-an. Iti maudi a rabii ti kampuhan, naggangat da kadagiti kandila para kadagiti biktima ti rehimen Duterte a saan a bumaba iti 22 a masaker iti intar ti mannalon, kagiddan dagiti biktima daytoy iti peke a gera iti droga.

Maaw-awagan ti Central Luzon kas Agamang ti Bagas ti Pilipinas gapu iti nangato a produksyon daytoy ti bagas (20% iti intero a pagilyan). Daytoy ti kalawaan nga erya para iti produksyon ti pagay (705,078 ektarya) ken addaan kangatwan nga ani a 5.13 metriko tonelada kada ektarya.

Iti napalabas a dekada, rinibo nga ektarya dagiti kapagayan ti napagbalin a residensyal, komersyal ken industriyal. Nalapunos met ti rehiyon kadagiti proyekto nga imprastruktura, kaadwan ket nalalawa a kalsada, a nagresulta iti panangpapanaw kadagiti mannalon ken panangdadael kadagiti daga a pagtatalonan. Iti datos ti estado, nakissayan agingga 29% ti sakupen nga erya dagiti kataltalonan iti rehiyon iti baet ti 1991 ken 2012, iti tantos a dandani 9,000 ektarya iti tinawen. Iti baet met ti 2012 ken 2022, nayon 82,269 ektarya pay a kataltalonan ti napukaw, kabatog ti 18.44% iti kabuklan a daga a pang-agrikultura iti rehiyon.

Segun iti KMP, ibilbilang ti gubyerno ti Central Luzon kas blangko a papel para iti imprastruktura ken dagiti proyekto a *real estate*. Dinillaw da ti perdi nga itunda iti pagbiagan ken ekolohiya ti programa a Build Better More (2023-2028) ti rehimen Marcos, a katuloy ti Build, Build, Build (2017-2022) ti rehimen Duterte. Sangapulo ket pito iti kabuklan a "flagship project" daytoy ket adda idiay Central Luzon. Sangapulo ket dua kadagitoy ket imprastruktura a pangtransportasyon (eropuerto ken dalan) ken walo ti narugianen ti konstruksyon na. Ti New Clark City, maysa a higante a proyekto a sumaksakop ti dandani 10,000 ektarya, ket saan a nairaman kadagiti nainaganan a "flagship project" uray daytoy ket addan iti proseso ti implementasyon.

Segun iti datos ti gubyerno idi 2022, nakalatang kadagitoy a proyekto ti 99% ti ₱1.54 trilyon a puonan a maibubuyat iti rehiyon. Ti 56% kadagitoy a puonan ket gangannaet nga utang (naawagan nga "official development assistance" manipud iti Japan) ken 41% ket nakaipasidong iti iskema a *public-private partnership* wenno pannakisugpon iti dadakkel a burgesya komprador.

Dua kadagiti "flagship project" ti rehimen ti Central Luzon Link Expressway (CLLEX) ken North Luzon East Expressway (NLEE). Kas kadagiti immuna nga *expressway*, inatalan dagitoy dagiti kapagayan. Ti agpada a proyekto ket pondoan ti gangannaet a pautang manipud iti imperyalista nga institusyon a JICA.

Iti panagadal ti KMP, dumanon iti 704 ektarya dagiti kataltalonan ti mapukaw gapu kadagitoy a proyekto. Agresulta daytoy ti panagtennag ti apit ti pagay agingga iti 4,641 metriko tonelda, kabatog ti 3,017 metriko tonelada iti tinawen. Segun kadagiti mannalon, daytoy a maikissay iti apit ket makaanay tapno pakanen ti ibilbilang ti estado a "food poor" wenno makurkurangan ti taraon kadagiti prubinsya ti Bataan, Pampanga ken Aurora iti makatawen.

Ipegpeggad met dagitoy a proyekto ti natedtedda a pagtatalonan kadagiti napaut ken masansan a panaglayus gapu ta kinissayan dagitoy ti kapasidad ti daga a sagepsepen ti danum a tudo.

Malaksid kadagitoy a proyekto, nagkumplot ti rehimen Marcos ken dagiti kadakkelan a burges-komprador para iti baro a serye ti panagsukat-usar ti daga a pang-agrikultura iti rehiyon. Kabilang ditoy ti 290 ektarya dagiti kataltalonan a maiyaplagan ti proyekto a residensyal-industriyal a Crescendo ti Ayala Lanc Inc; dagiti kataltalonan iti igid ti *expressway* a plano a maipatakderan kadagiti komersyal a pagtagilakuan ti SM Prime ken ti 200-ektarya idiay Tarlac City a maaramid nga "economic zone" ti Aboitiz Infracapital.

Segun iti KMP, ti panangpalubos kadagiti korporasyon nga usatan dagiti daga a pang-agrikultura ket panangisugal iti seguridad iti taraon ti pagilyan ken panangipeggad iti milyon a Pilipino kadagiti didigra. AB

Sungsungbatan ken hustisya kadagiti biktima ni Duterte

Naguummong idiay Liwasang Bonifacio dagiti kameng ti progresibo a grupo idi Marso 28 tapno agitugkel ti kandila, saan a tapno rambakan ti maika-80 a kasangay ni Rodrigo Duterte, nu di ket tapno agpanawagan ti sungsungbatan na ken hustisya para kadagiti biktima dagiti kakaruan a krimen na laban iti umili a Pilipino. Ti kiddaw da, mahusgaan isuna a nakabasol iti krimen iti sangkataw-an iti maiyaramid a panagusig ti International Criminal Court (ICC).

Mangnamnama da a maarestar metten dagiti dadduma pay a kakunsabos ni Duterte kadagitoy a krimen, nangruna ni Ronald "Bato" dela Rosa, ken dagiti dadduma pay a berdugo a hepe ti pulis. Siningir da met ti administrasyon ni Marcos iti agtultuloy pay laeng a panaglabsing iti karbengan-tao ken ti ituntunda daytoy a panagsagaba ti umili.

Kangrunaan a timmabuno iti tignay dagiti pamilya dagiti biktima ti ekstrahudisyal a pammapatay, dagiti mannalon manipud iti Central Luzon, dagiti estudyante, manursuro ken dadduma pay. Ti tignay ket inyuna ti Bagong Alyansang Makabayan (Bayan). Nagisayangkat met ti protesta idiay nga aldaw dagiti grupo idiay Tarlac, Quezon ken Iloilo City.

Iti ballasiw-taaw, insayangkat ti Bayan-Europe ti Duterte Panagutin Campaign Network idiay The Hague, The Netherlands idi met laeng Marso 28. Napasamak met dagiti protesta idiay Australia, Hong Kong, Japan, Belgium, France, Switzerland, United Kingdom, Canada ken United States.

Kabayatanna, kinuwestyon dagiti migrante a mangmangged ti panawagan ti kampo ni Duterte para iti "Zero Remittance Week" wenno panangisardeng ti panangipatulod ti kwarta dagiti OFW kadagiti pamilya da ditoy Pilipinas kas porma ti panagsuporta ken Duterte. Ketdi, nagpanawagan da ti suporta para iti karbengan ken pagimbagan dagiti OFW, ken saan a para iti maysa a mammapatay-tao.

Panagdur-as iti ICC

Tuloy-tuloy a dumurdur-as ti kaso ni Duterte iti ICC sakbay ti balbaliw a panagsango na iti Pre-Trial Chamber (PTC) 1 inton Setyembre.

Idi Marso 21, minandaran ti PTC 1 ti Victims Participation and Reparations Section (VPRS) ti ICC nga agisingasing ti proseso ti aplikasyon ken panagparehistro dagiti biktima. Wagas daytoy ti ICC tapno makipaset dagiti biktima iti intero a proseso manipud rugi ti imbestigasyon agingga iti pannakaipaay ti reparasyon kalpasan ti pannakahusga ni Duterte.

Paset dagiti rebbengen ti VPRS ti sumagannad: 1) panangited ti impormasyon kadagiti biktima panggep kadagiti karbengan da ken panagtulong kadakuada a makipaset iti proseso ti ICC; 2) panagsuporta ken panangtarabay kadagiti biktima tapno magun-od ti reparasyon wenno bayad-danyos ken panangisigurado nga adda akses da iti proseso ti reparasyon a mabalin nga iti porma ti kwarta, restitusyon (panangisubli iti kompensasyon ti danyos), sanikua, rehabilitasyon wenno simboliko a tignay ken 3) pannakikoordina iti Trust Fund for Victims tapno maikkan ti komprehensibo a suporta dagiti biktima iti sibubukel a hudisyal a proseso.

Insango met ti Office of the Prosecution idi Marso 24 ti 181 a pidaso ti ebidensya iti kampo ni Duterte para iti panagamiris da. Kangrunaan nga abugado ni Duterte ni Nicholas Kaufman, maysa a British-Israeli. Ti kastoy a panangited ti ebidensya ket umannurot iti proseso ti "panangibunannag" a mangisigsigurado a maipakaammo dagiti ebidensya iti akusado. Segun kadagiti taga-usig, lalaunen dagiti dokumento nga inpatulod da dagiti materyal ken ulat a nailanad iti nairuar a mandamyento de aresto laban kenkuana.

Kabayatanna, kinastigar ti dua nga eksperto nga abugado iti karbengan-tao ti panangallilaw ni Vice President Sara Duterte iti dinakamat na a saan a rumbeng a kasuan ti krimen laban iti sangkataw-an ti ama na gapu iti 43 laeng a kaso a nagbasaran ti mandamyento de aresto. Sungbat ni Atty. Kristina Conti a "simplistiko" ti pablaak ni Duterte a mabalin a makaallukoy ti sumagmamano ngem saan a ti korte (ICC). Kuna ni Conti, ti 43 a kaso a naidatag iti prosekusyon iti panagdawat daytoy ti mandamyento ket mangibagbagi laeng iti nasaknap nga atake, tapno laeng maiparuk-at ti mandamyento de aresto. Kinapudno na, mabalin pay kano a manayunan ti maipila a kaso ken Duterte iti balbaliw a panagsango na iti korte inton Setyembre.

Kabayatanna, agsusumbangir met ti palabas ni Sen. Imee Marcos iti dua a daras a panangisayangkat na a panagdengngeg iti Senado idi Marso 20 ken Abril 3 kanaig iti panangaresto ken panangibalud ti ICC ken Duterte. Gagem a paruaren ti senadora a kamali, labsing iti soberanya ken inhustisya ti panangkemmeg ken Duterte. AB

ITI ABABA A SARITA

₱40

nayon a sweldo idiay **Bicol** a maited iti 2 a paset—ti umuna a ₱20 inton Abril ken ₱20 inton Disyembre pay. Ingato daytoy ti sweldo agturong ti ₱435/aldaw, nga awan pay kagudwa iti makabiag nga inaldaw a sweldo a ₱1,226 idi Disyembre 2024.

7 iti 10

parsela ti daga ket saan a naan-anay a tagikua ti agtaltalon ditoy; 2.4 milyon a parsela laeng ti daga ti sibubukel a tagikua ti agsuksukay ditoy idi 2022, nababbaba kumpara iti 3.6 milyon a parsela idi 2012.

7.5 M

sangakabbalayan (*household*) wenno 27.2% dagiti pamilya a Pilipino ti nakapadas ti "saan a boluntaryo a panagbisin" iti baet ti Enero ken Marso, kangatwan manipud panawen ti *lockdown* idi pandemya idi 2020.

Nagtaudan: Social Weather Station

43%

laeng dagiti prangkisa ti dyip ti nakonsolida, kaniwas iti sigud nga ipetpetteng ti LTFRB a "mayorya" wenno 86% ti nakonsolidan.

$17.2 B

nairekord a kinabaknang ni **Manny Villar** tatta a tawen, dakdakkel kumpara iti $6.2 bilyon a kinabaknang na idi 2024. Makunkuna a gapu daytoy ti ispekulasyon iti daga ti kumpanya na a Golden MV a kimmaud ti ₱1 trilyon a pastrek.

Nagtaudan: Forbes' Billionaires 2025

$87 MILYON

ayuda nga inted ti US iti langa ti pondo, panagsanay ken armas iti Philippine National Police manipud 2016 agingga 2018; ibilbilang daytoy a "kontribusyon" ti US iti gera kontra-droga ken dagiti krimen laban iti sangkataw-an ni Rodrigo Duterte.

$5.58 BILYON

gatad ti 20 a **pinagpalusan nga eroplano a panggubat nga F-16** nga idisdispatsa ti US babaen ti panangilako kadagitoy iti Pilipinas. Ar-aramaten ti AFP dagitoy nga eroplano iti panagbomba iti kaaw-awayan, a mangperperdi iti kabakiran ken dagiti sibilyan a komunidad.

400,000

wenno 1/5 ti **intero a populasyon ti Gaza** (2.3 milyon) ti mapatta-patta a direkta ken saan a direkta a **napatay iti henosidyo ti Israel** manipud Oktubre 7, 2023. Nayon kadagiti napapatay manipud iti panagbomba a nasurok 60,000 dagiti **natay iti bisin ken kinaawan ti atensyon a medikal**.

Laban dagiti manursuro para iti karbengan ken pagimbagan, umab-abante kadagiti unibersidad

AGKAYKAYSA A LUMABLABAN DAGITI manursuro ken empleyado dagiti pribado ken pangpubliko nga unibersidad tapno isakad dagiti karbengan ken pagimbagan da. Babaen ti pannakinegosasyon para iti *collective bargaining agreemement* (CBA) da, ilablaban dagiti unyon dagiti manursuro ti nainkalintegan a sweldo, dagiti benepisyo ken dadduma pay a karbengan.

Idi Marso 25, nagturong ti University of Santo Tomas Faculty Union (USTFU) iti upisina ti National Conciliation and Mediation Board (NCMB) ti Department of Labor and Employment (DOLE) idiay Intramuros, Manila tapno agipila ti *notice of strike*. Nagdesisyon ti unyon nga ipila daytoy kalpasan ti nasurok makatawen a katulagan iti administrasyon kanaig ti CBA para iti 2021-2026.

Nagdeklara ti unyon ti *deadlock* idi Marso 14 gapu kadagiti saan a maawat a diaya ti administrasyon. Karaman kadagiti iruprupir ti USTFU ti 100% a benepisyo iti salun-at para iti amin a kameng ti unyon, nangatngato a badyet para kadagiti promosyon ken dadduma pay a benepisyo.

Nagisayangkat ti rabii ti kararag ken pannakikaykaysa ti USTFU iti kampus idi Marso 26, maysa nga aldaw kalpasan nga agipila da ti pakdaar iti welga. Dimmar-ay ken nakikaykaysa iti tignay dagiti kameng ti Ugnayan ng mga Nagkakaisang Manggagawa ng UST Hospital ken dagiti kabataan a Tomasino.

Idiay Lyceum of the Philippines University (LPU), nagdesisyon metten ti Lyceum Faculty Association (LFA) nga agipila ti *notice of strike* idi Marso 26 gapu iti deadlock iti negosasyon para iti CBA. Iruprupir ti LFA iti CBA ti nayon a sweldo, alawans ken panangikkat ti inkapilitan a panagretiro kalpasan ti 20 tawen a serbisyo dagiti manursuro.

Malaksid iti UST ken 4LPU, madama met nga agtultulid ti negosasyon dagiti unyon ti manursuro iti Siliman University ken Centro Escolar University.

Kabayatanna, napaatras dagiti empleyado ti Benguet State University (BSU) a nakaipasidong iti sistema a Job Order (JO) ken Contract of Service (COS) ti maysa a saan a nainkalintegan a katulagan nga ipilpilit kadakuada ti administrasyon. Idi Marso 24, pinilit ti BSU dagiti JO/COS a pumauneg iti katulagan a nakalanad a makaawat da laeng ti sweldo iti panawen nga adda ti umdas a pondo ti unibersidad.

Sakbay pay ti kontrobersyal a kontrata, kanayonen a matantantan ti sweldo dagiti kontrakwal. Segun kadagiti ulat, saan da pay a naaw-awat ti sweldo para iti Pebrero bayat nga adda sumagmamano a saan pay a nakaawat ti para Enero.

Iti pannakaibunannag ti kasasaad da iti publiko, napilitan ti BSU nga agiruar ti pablaak ken panangilawag ditoy. Nagrason ti administrasyon ti unibersidad a talaga nga agkurkurang ti pondo iti agdama ngem sigurado kano a bayadan da dagiti JO/COS.

Kadagitoy a laban dagiti manursuro, nagiyebkas ti sibubukel a suporta kadakuada ti Alliance of Concerned Teachers ken dagiti balangay daytoy.

Dagiti Mindoreño, lumablaban iti panangdadael iti aglawlaw ken para iti pagbiagan

NAGTIGNAY TI MASA A Mindoreño iti dua a nagsina a gundaway tapno labanan ti panangdadael iti aglawlaw ken tapno salakniban ti pagbiagan da.

Idi Marso 23, nagtitipon dagiti residente ti Barangay Talabaan, Mamburao, Occidental Mindoro idi Marso 23 para iti maysa a *prayer rally* laban iti managdadael ken manangallilaw nga operasyon a *dredging* ti PERRC Construction and Development Corporation.

Segun iti Mindoro Forum Network (MFN), rinugyan ti kumpanya ti *dredging* iti linged ti "river restoration" ti Karayan ti Pagbahan. Nupay kasta, saan a nagkali daytoy iti naituding a lugar iti bukana ti karayan, nu di ket nagkali daytoy iti kabaybayan a mano a kilometro manipud iti igid-baybay ti barangay. Gapu ditoy, saanen a makatapog dagiti mangngalap. Awanen ti makalapan da gapu ta maab-abog dagiti ikan iti napigsa nga ungor ti dandani 18 oras a panagkalkali ti barko ti kumpanya.

Idi Pebrero 25, temporaryo nga inpasardeng ti lokal a gubyerno ti Mamburao ti *dredging* ti kumpanya kalpasan a makaawat kadagiti reklamo dagiti residente ti Barangay Talabaan. Iti panagtignay da, panawagan dagiti residente a permanente nga isardengen ti operasyon ti kumpanya ken ipreserba ti kabaybayan, nangruna dagiti kadilian (*coral reefs*) ditoy. Nagpanawagan da met iti gubyerno a salakniban dagiti mangngalap ken ti pagbiagan da.

Kabayatanna, aggigiddan a nagitugkel ti kandila dagiti kameng ti Samahan ng mga Magsasaka sa Guinobatan (SMG) ken MFN iti sango ti *city hall* ti Calapan City, Oriental Mindoro idi rabii ti Marso 28 tapno agpanawagan iti lokal a gubyerno ditoy a lapdan ti panagalad ti maysa a korporasyon iti Barangay Guinobatan. Maysa nga aldaw sakbay daytoy, simmangpet ti tauhan ti MENAKOR Corporation ken pwersaan a nagitakder ti alad iti bileg ti permit nga inted ti barangay. Tagtagikuaen ti MENAKOR, a tagikua ni Jolly Lim Ting, ti 158 ektarya a daga iti barangay. Palalo nga apektado ti panagalad dagiti daga, pagbiagan ken pagtaengan dagiti residente a manon a henerasyon nga agin-indeg ken agtrabtrabaho ditoy.

Segun iti SMG, 1998 pay idi nangrugi nga iwaras ti Department of Agrarian Reform (DAR) kadagiti mannalon ti Guinobatan ti Certificate of Land Ownership Award wenno CLOA. Ngem agingga tatta, agtultuloy a sumangsango iti panag-agaw ti daga dagiti mannalon. Mapatta-patta a 600 pamilya ti mapadisi iti daytoy a panag-agaw.

Mannalon, dinukot ti militar idiay Masbate

Dinukot ken inlugan iti van dagiti kameng ti 96th Military Intelligence Company (MICO) ti 9th ID ti maysa a residente ken mannalon iti Barangay Cabangcalan, Placer, Masbate idi Marso 29, alas-6 ti bigat. Nabigbig ti biktima a ni Junior Tuling, 56 anyos.

Siguden a biktima ti inkapilitan a "panagpasuko" ti militar ni Tuling. Idi 2021, inkapilitan isuna a "pinasuko" dagiti soldado iti kangitingitan ti panangisayangkat da ti Retooled Community Support Program (RCSP). Idiay Masbate, adun ti kapada ni Tuling a "simmuko" ken kalpasan a nagkedked nga agpaaramat iti militar kas ahente iti paniktik wenno ag-CAFGU ket liplipiten dagiti soldado.

Nagpanawagan ti tulong ti pamilya ken kakabagyan ni Tuling tapno ammuen ti ayan na. Kiddaw da a mapagsungbat dagiti berdugo a militar ken maikkan hustisya ti biktima. Nagpanawagan da kadagiti upisyal ti barangay nga umaksyon ken agaramid kadagiti addang tapno tuntunen ti biktima ken siguraduen ti kinatalged na.

Iti maysa a naisina nga insidente idi Marso 27, binugbog dagiti tauhan ti 96th MICO ni Totong Cuyos, mannalon ken residente iti Barangay Cabrera, Dimasalang. Malaksid ditoy, naiyulat iti maikadwa a distrito ti Masbate ti nasaknap a panagtakaw ti militar kadagiti sibilyan a parparwaren da nga aramid ti New People's Army.

Panag-aresto. Idiay Quezon, inaresto ti 85th IB ken dagiti pulis dagiti sibilyan a da Darwin Palo ken Jay-Ar Molantes iti Lucena Grand Terminal, Lucena City idi Marso 27. Dagiti biktima ket mapan koma idiay Bulacan tapno agtrabaho.

Ni Palo, mannalon manipud iti ili ti Lopez, Quezon ket binansagan dagiti pulis a maysa kadagiti "most wanted" a kriminal iti rehiyon ti Calabarzon. Segun kadakuada, ni Palo ket sumangsango iti innem nga agtutuon a kaso kabilang ti adu a gandat a panagpatay ken panaglabsing iti Anti-Terrorism Act of 2020. Ak-akusaran da met isuna a kolektor ti NPA-Quezon para iti kunkunada a "permit-to-campaign" tatta eleksyon 2025. Kabayatanna, saan nga inyulat dagiti pulis ti pannakakemmeg ni Molantes.

Peke a panagpasuko. Balbaliw a pinarwar dagiti pulis ti Cebu a "simmuko" kadakuada ti maysa a 25-anyos a lalaki a mannalon a residente ti Barangay Bonbon, Aloguinsan, Cebu idi Marso 28. Parparwaren dagiti pulis nga isuna ket "tagasuporta ti NPA." Segun kadagiti residente ti Barangay Bonbon, nu sadinno nga adda ti laban ti daga ti San Roque Farmers Association, siguden a naparwar a "simmuko" ti nasao a mannalon.

Kabayatan na, napan dagiti soldado iti sidong ti 31st Civil Military Operations (CMO) iti balay ti pangulo ti San Roque Farmers Association (SRFA) iti Barangay Bonbon idi Marso 11. Hinaras ken rinirbuk ti pito a soldado ni Pio Del Rosario tapno pawilan isuna iti panangkundenar ken panangibunannag iti militarisasyon ken panangidadanes iti komunidad da. AB

Katulagan a GRP-MILF, rabrabngisen ti rehimen Marcos

SAAN A NARAGSAKAN TI liderato ti Moro Islamic Liberation Front (MILF) iti panangdutok ni Ferdinand Marcos Jr ken Abdulraof Macacua kas baro a temporaryo a dadaulo a ministro ti Bangsamoro Transition Authority (BTA). Segun iti pablaak nga inruar ti Komite Sentral daytoy, awan ti inaramid ni Marcos a konsultasyon ken kaniwas daytoy iti rekomendasyon a pagtalinaeden ti agdama a dadaulo a ministro a ni Ahod Ebrahim (Al Haj Murad). As-asideg iti rehimen Marcos ni Macacua, a maysa met a lider ti MILF.

Iti mandar ni Marcos, ni Murad ket nadutokan a maysa laengen iti 80 a pangrehiyon a representante, banag a saan na nga inaklon. Nadutokan ni Murad iti BTA idi 2019 iti dati a presidente Rodrigo Duterte. Isuna ti agdama a pangulo ti MILF ken commander-in-chief ti Bangsamoro Islamic Armed Forces, ti armado a pwersa ti MILF.

Salungasing iti pinal a katulagan iti kapya a naipasa kas linteg a Bangsamoro Organic Law (BOL) ti agdadata a pannakibiang ti rehimen Marcos iti internal a proseso ti MILF. Rabrabngisen daytoy dagiti probisyon nu sadinno a nakalanad ti "prinsipyo ti awtonomiya" ti grupo. Daytoy a linteg ket naipasa iti panawen pay ti rehimen Aquino, ngem agingga ita ket saan pay a naan-anay a naipatungpal gapu ta saan pay a naisaysayangkat ti umuna nga eleksyon para iti panangbukel ti awtonomiya a gubyerno ti Bangsamoro.

Labsing met iti BOL ti panangidutok ni Marcos iti 34 laeng iti 41 a tauhan ti MILF iti BTA. Nakalanad iti BOL a ti BTA ket idauluan kangrunaan ti MILF, sekundaryo dagiti pwersa ti Moro National Liberation Front ken adayo a maikatlo ti saan a Moro a katutubo nga umili. Napukaw ti mayorya a pusisyon ti MILF idi sukatan ni Marcos ti 70 tauhan daytoy idi Marso 3.

Iti pannakibiang ti rehimen iti BTA, pakpakapsuten ni Marcos ti kredibilidad ti liderato ti MILF. Iti panagtallikod ken saan a panangikaskaso daytoy kadagiti rekomendasyon ti MILF, epektibo nga inikkatan ni Marcos ti karbengan ti MILF nga idauluan ti BTA nga ita ket mangiwarwardas iti BARMM. Daddadaelen met daytoy ti talek ti umili a Moro iti proseso ti kapya.

Iti saan a panangikaskaso ti Gubyerno ti Pilipinas kadagiti probisyon ti BOL, ipakpakita daytoy ti kinagulib ti GRP, ken partikular ti rehimen Marcos kadagiti serserken daytoy a katulagan iti saritaan iti kapya.

Pannakikaykaysa ti Marawi iti umili a Palestino. Nasurok-kumurang 800 a residente ti Marawi City ti nagisayangkat ti "solidarity run" iti "Ground Zero" ti syudad idi Marso 27 kas pannakikaykaysa iti umili a Palestino kalpasan nga inbasura ti Israel ti ceasefire ken balbaliw a binomba daytoy ti Gaza. Umaw-aweng ti pukkaw dagiti nakasaka-saka a dumar-ay para iti "Free Palestine" ken "From the river to the sea, Palestine will be free" iti sigud a naregta a komunidad. Agingga ita, saan pay a nakasubli dagiti residente iti Ground Zero a narungsot a binomba ti rehimen Duterte idi 2017.

Panangngato ti singir iti LRT. Nagtitipon dagiti mangmangged, estudyante ken nakurapay iti Monumento LRT-1 Station maysa nga aldaw sakbay a naglayon a naipangato ti plete ditoy idi Abril 2. Binabalaw da ti panagkedked ti rehimen Marcos nga ipasardeng ti panagngato ti plete ken waswasen ti kontrata ti estado iti pribado a kumpanya a mangpatpataray ti serbisyo. Kabilang kadagiti simmupyat dagiti komyuter manipud iti Camanava nga addaan dakkel a populasyon ti umili ken mangmangged a mangnamnama iti serbisyo ti LRT.

Panangngato iti singir ti danum. Naguurnong idi Abril 1 dagiti kameng ti Bayan Muna iti sango ti upisina ti MWSS Regulatory Office iti Quezon City tapno kundenaren ti panangngato ti singir iti danum tatta a bulan ken ipanawagan ti #NoToWaterRateHike. Nakasagana a maipangato ti singir iti danum iti ₱4-₱5 kada metriko kubiko kalpasan a palubosan ti MWSS.

Panagngato iti presyo dagiti produkto a petrolyo. Nagprotesta iti sango ti gasolinaan ti Petron dagiti kameng ti Bayan Muna idi Marso 30 laban iti ₱1.40/litro a panagngato ti presyo ti langis a naipatungpal idi Marso 31. Iti daytoy nga aldaw, inpatulod ti Bayan Muna ti surat iti Department of Energy tapno singiren ti departamento iti kinaawan addang daytoy tapno ipatungpal ti mandato ti Korte Suprema idi 2024 para iti "unbundling" ti presyo wenno panangobliga kadagiti kumpanya ti langis a binsa-binsaen dagiti produkto a petrolyo ken ipakita ti detalye iti panagngato dagitoy.

Pukkaw ti umili nga Amerikano ken Trump, "Hands off!"

GINASUT A RIBO nga umili nga Amerikano, kaadwan dagiti mangmangged, ti nagbuyat kadagiti kalsada ken parke idi Abril 5 iti saan a bumaba iti 50 estado iti US tapno kundenaren ti nadumaduma a kontra-umili a patakaran ni Donald Trump ken ti bilyunaryo a tagabalakad na a ni Elon Musk. Mapatta-patta a dumanon iti 250,000 ti dimmar-ay iti 1,200 protesta ken panagtitipon iti intero a pagilyan.

Dagiti aksyon ket naawagan a protesta a "Hands Off!" ("Saan na kami a garawen!") Panawagan da nga isardengen da Trump ken Musk dagiti atake kadagiti trabaho, karbengan ken pagimbagan da. Maysa kadagiti kadakkelan a panagtitipon ket iti National Mall idiay Washington DC, asideg iti White House, ti upisyal a pagtaengan ken upisina ti presidente.

Dagiti protesta ket inorganisa ti nasurok 150 grupo, kabilang dagiti organisasyon iti karbengan sibil, dagiti unyon ti mangmangged, dagiti mangitantandudo ti LGBTQ+, dagiti beterano ken dagiti aktibista iti eleksyon. Dagiti dimmar-ay ket nagiyebkas ti pannakadismaya kadagiti gandat ni Trump a pabassiten ti gubyerno a pederal, panangikkat iti nasurok 200,000 trabaho iti gubyerno ken dadakkel a panangkissay kadagiti benepisyo iti gimong.

Inyebkas met dagiti nagprotesta ti gura da kadagiti patakaran ni Trump kas ti nasaknap a deportasyon dagiti imigrante, panangkissay iti pondo para iti edukasyon ken salun-at ken panangikkat kadagiti proteksyon para iti LGBTQ+. Nainget a kinundenar da ti papel ni Musk, ti kabaknangan nga oligarko iti lubong, iti Department of Government Efficiency a nagipatungpal iti panangikkat iti saan a bumaba iti 30,000 empleyado ti gubyerno.

Ipakpakita dagiti protesta a "Hands Off" ti nakaro ken nasaknap a rurod ti umad-ado nga Amerikano ken Trump, tallo a bulan pay laeng manipud idi nagtugaw isuna iti White House iti maikadwa a gundaway. Nagisayangkat met kadagiti protesta dagiti Amerikano nga adda iti ruar ti US, kas idiay France, Germany, United Kingdom ken Portugal.

Presidente ti South Korea, napadisi

NAPADISI ITI PODER ni South Korean President Yoon Suk Yeol idi Abril 4 kalpasan a pasingkedan ti Constitutional Court ti impeachment kenkuana ti parlamento idi Disyembre 14, 2024. Nagtaud daytoy iti panangideklara ni Yoon iti linteg militar idi Disyembre 3, 2024, a naibilang a maysa a gandat a kudeta.

Gapu ta napadisin iti kinapresidente, mabalinen a sumango kadagiti kanayonan a kaso a kriminal ni Yoon. Kabayatanna, kasapulan a makaiyaramid ti espesyal nga eleksyon ti South Korea iti uneg ti 60 aldaw.

Ti desisyon ti korte ket rinambakan ti minilyon nga umili a nakipaset kadagiti protesta iti kalsada. Nupay kasta, nagpanawagan ti Korean Confederation of Trade Unions (KCTU) ken Nodutdol, grupo dagiti Korean a nakabase idiay US, iti tuluy-tuloy a panagtignay ti umili a Korean para iti naan-anay a demokrasya iti pagilyan ken panangpadisi iti okupasyon ti US ken panangguibus iti kapitalista a panangadipen iti pagilyan da.